

Siðanefnd Blaðamannafélags Íslands
Mál nr. 5 2003/2004

Kærandi: Þorsteinn Víglundsson, framkvæmdastjóri BM Vallár.

Kærðu: Örn Valdimarsson, ritstjóri Viðskiptablaðsins og Hallur Hallsson, blaðamaður.

Kæruefni: Frétt Viðskiptablaðsins föstudaginn 14. nóvember 2003 um einkavæðingu Sementsverksmiðjunnar og eignasölu henni tengdri. Fréttin birtist í aukablaði Viðskiptablaðsins, Viðskiptablaðið í vikulokin.

Kæran barst siðanefnd í bréfi dagsettu 25. nóvember. Vegna hagsmunatengsla viku þrjú nefndarmanna sæti; Kristinn Hallgrímsson, formaður, Örn Valdimarsson og Sigurveig Jónsdóttir. Sæti þeirra tóku Jóhannes Tómasson, Pétur Gunnarsson og Valgerður Jóhannsdóttir. Við formennsku tók Hjörtur Gíslason. Nefndinni barst krafa frá lögmanni hinna kærðu dagsett 3. desember um frávísun, sem var hafnað og í kjölfarið barst nefndinni greinargerð frá hinum kærðu dagsett 9. janúar. Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 1. og 15. desember, 12. og 19. janúar og kom Hallur Hallsson á fund nefndarinnar hinn 12. janúar.

Málavextir:

Kærð var umfjöllun aukablaðs Viðskiptablaðsins, Viðskiptablaðið í vikulokin um einkavæðingu Sementsverksmiðjunnar og eignasölu henni tengdri hinn 14. nóvember. Hallur Hallsson hafði þá umsjón með aukablaðinu. Kærandi taldi að í fréttinni væru ýmsar rangfærslur sem hann tilgreindi í tölvupósti til ritstjóra Viðskiptablaðsins hinn 18. nóvember auk þess sem um alvarleg hagsmunatengsl væri að ræða vegna tengsla Halls Hallssonar við Aalborg Portland, keppinaut Sementsverksmiðjunnar. Kærandi fór fram á að Viðskiptablaðið bæðist afsökunar á þessum vinnubrögðum og viðurkenndi að hagsmunaárekstur hefði átt sér stað auk þess að leiðrétta rangfærslur fréttarinnar. Kæranda var boðið að birta athugasemd við fréttina, en blaðið hafnaði því að viðurkenna hagsmunaárekstur og því að biðjast afsökunar á vinnubrögðunum sínum, enda teldi það ekkert athugasemdir við þau. Kærandi ákvað þá að kæra málið til siðanefndar.

Kærðu sendu siðanefnd kröfu um frávísun á grundvelli þess að kærandi hafi ekki þegið boð um birtingu athugasemdar. Þeirri kröfu var hafnað og í greinargerð kærðu sem barst í kjölfarið eru gerðar athugasemdir við form kærunnar, þar sem þar séu engar kröfur gerðar, hagsmunatengslum er hafnað og ásökunum um rangfærslur svarað.

Umfjöllun:

Siðanefnd ákvað að taka kæru Þorsteins Víglundssonar til efnislegrar meðferðar, þrátt fyrir að hann hefði hafnað því að fá birta athugasemd í Viðskiptablaðinu, enda sýnt að hann fengi ekki úrlausn mála sinna með því einu. Ennfremur þótti nefndinni ekki hjá því komist að fjalla um málið, þar sem ásökun um hagsmunatengsl var meginatriði kærunnar og niðurstaða um þann ágreining fengist vart nema með úrskurði siðanefndar, „Meginatriði kæru þessarar er hins vegar hagsmunatengsl blaðamanns þess er fréttina ritar. Hallur Hallsson, blaðamaður, hefur umsjón með útgáfu þessa aukablaðs og ritar allt efni í það. Hallur hefur á undanförunum misserum starfað við ráðgjöf í almannatengslum og meðal viðskiptavina hans er Aalborg Portland, sem á í

samkeppni við Sementsverksmiðjuna í sölu og dreifingu á sementi. Ekki skal fullyrt um umfang þessa starfs né hvort það standi enn eða hvenær því lauk, en síðast skrifaði Hallur grein um þessi mál í Morgunblaðið 2. mars 2003 og fylgir hún kæru þessari,“ segir í kæru Þorsteins.

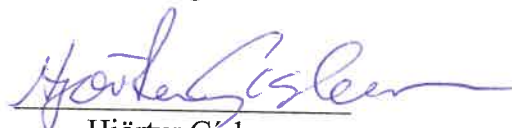
Í kærinni sjálfri eru ekki tilgreindar neinar sérstakar rangfærslur í fréttinni sem kærð er, þó svo sé gert í tölvupósti til ritstjóra Viðskiptablaðsins, og fylgdi sá póstur kærinni. Í greinargerð kærðu er ásökunum um rangfærslur svarað með nokkrum dæmum og rökum. Þar stendur fullyrðing kæranda gegn fullyrðingu kærðu, en nefndin fær ekki séð annað en vinnubrögð Halls Hallssonar við ritun fréttarinnar standist kröfur siðanefndar um vönduð vinnubrögð, enda leitaði hann heimilda víða og hafði tilefni til ritunar fréttarinnar, eins fram kom hjá honum á fundi nefndarinnar. Að mati siðanefndar snýst málið fyrst og fremst um hugsanleg hagsmunatengsl og hagsmunaágreining samkvæmt 5. grein siðareglu B.Í. Á fundi siðanefndar hinn 12. janúar lýsti Hallur Hallsson því yfir að störf hans fyrir Aalborg Portland hefðu staðið yfir í nokkra mánuði. Þau hefðu falist í aðstoð við greinarskrif vegna ásakana um undirboð á sementsmarkaðnum. Þessari vinnu hafi lokið í apríl 2003 og síðan hafi engin tengsl verið milli hans og Aalborg Portland.

Í greinargerð kærðu segir meðal annars svo: „Að mati kærðu myndi niðurstaða siðanefndarinnar, ef fallist yrði á málatilbúnað kæranda, hafa óeðlileg áhrif í för með sér fyrir starfsmenn íslenskra fjölmiðla, þ.m.t. blaðamenn. Þannig myndi fyrri starfsferill einstakra blaðamanna hafa þau áhrif að viðkomandi blaðamenn gætu ekki skrifað fréttir um þau málefni sem þeim væru sérstaklega kunnug. Með sama hætti mætti halda því fram að einstakir blaðamenn gætu ekki skrifað um mál sem þeir hefðu sérþekkingu á.“

Siðanefnd fellst á þessi rök hinna kærðu, þar sem nokkrir mánuðir voru liðnir frá því Hallur Hallsson hætti störfum fyrir Aalborg Portland og þar til hann fór til starfa hjá Viðskiptablaðinu síðastliðið haust og skrifaði síðar hina kærðu frétt. Siðanefnd telur að ekki hafi verið um hagsmunaárekstur að ræða í þessu tilviki.

Úrskurður:

Kærðu teljast ekki hafa brotið siðareglur B.Í.

Hjörtur Gíslason

Hreinn Pálsson

Valgerður Jóhannsdóttir

Jóhannes Tómasson

Pétur Gunnarsson